

Ročník XXIX

V Praze, 26. dubna 1895

Číslo 24 (1453)

Medřická.

Napsala Božena Váňová Kunětická.

(Pokračování.)

Nerozumím vám dobře. Nemohla byste se vyjádřití určitěji? Mně by bylo divné, že bych při svém usilovném pátrání byla něco vynechala, něco zapoměla nebo nepostřehla. Možná dost, že ta mladší doba vidí líp.

«Můj Bože, ani nevím, stačím-li na to, abych vám vše vysvětlila, jak to cítím. Vy jste tak duchaplná a rozumná. Divím se, že najednou všechno nechápete, co jen slovem napovím. Prosim vás, pokuste se o to! Víte, myslím, že naše postavení jest ještě neustále totožné s postavením žen v národech necivilisovaných a divokých. Jsme otrokyně předsudků a pravidel. Co je u muže nedopatřením, jest u nás zločinem. Na naše požadavky a práva nikdo nehledí. Každý náš pohled, úsměv, slovo jest podroběno přísné prohlídce, jako bychom byly zločinci v rouše poctivých, svobodných lidí. A teď, chcete, pozvedli nás za stejných podmínek na samostatné stanoviště, poskytli nám za stejných podmínek možnost mítí stejné povinnosti s muži, ale pouze povinnosti, a za to nám vzato, co se vzíti dalo. Ocitly jsme se v stokrát neptirozenějším a tužším postavení. Na naši emancipaci napsali heslo 'žítí pro ideál', ale nikdo se o to nestará, zdali ten účel se nezvrtne a zdali naše celá přirozenost se potom nevzbouří. Co na tom? Nám jest poskytnuta výhoda samostatné výživy — za jakou oběť na to se nikdo neptá.

Slečna ještě neustále vrtěla hlavou na důkaz, že není přesvědčena.

«A co chcete počít? Musíte zase čekat na muže, aby se s vámi oženil.»

«Vidíte to jho! Proč nám vzali možnost býtí mužovi pomocníci ve výdělku? Zde máte celou tu poušť pouhnutí a zřeknutí se všech výhod. A tihle! Za to sousto jest nám

HUDBA.

Skizza Jos. V. Myslbeka.

(Dle fotografie K. Hellmanna v Praze.)

příkázán život klášterský, panenství pro celý věk. Ještě nepochopujete, jak tím, co nám dali, a tím, co nám předurčili, vyrovnali muži všechno zase na obvyklou hladinu, aby jen stále vládli světem a mohli nám poskytovat své milodary?»

«Myslím, že to nelze změnit. Ostatně nesmíme být příliš sobecké — jest nás učitelé příliš malá hrstka, a ta ostatní část žen emancipovaných má dosti svobod i práv.»

«Totiž právo kouřiti, jezdit na koni, chodit do společnosti — ale to již ne bez průvodu, leda v šarabance. Kde jsou jaká práva? Tu kletbu ženství ani s těch nikdo ne sejmul.»

Slečna se zase skoro mateřsky usmála.

«To také není ani v moci zákonů, pravila zertovně. Jaké jste to ještě děvčátko! Jaký byste to chtěla způsobiti převrat! Dlouho bychom mohly spolu se přít a přece bychom nedospěly k cíli. Naše jediná spása spočívá v tom, aby se rodilo více mužů než nás — jinde východu nevidím.»

«To je už zřeknutí se všeho sebevědomí i samostatnosti. Co mne se týče, neztrkám se dosud ani jediné své iluze, ani jediného náhledu. Je-li nás více než mužů, spočívá v nás větší síla, patří nám budoucnost a vítězství, jakmile dovedeme si vydobytí všech práv a veškeré svobody. Sama cítíte, že váš život takto přirozený není, že jste byla o něco oloupená, a to necítíte jen jediná vy, ale zástupy žen — zástupy.»

Medřická pronesla poslední slovo skoro v horečném rozčilení, takže slečna Drahoňova uznala za prospěšné tuto rozmluvu ukončiti, hledíc k tomu, že je mladá její kolegyně za prvé zemřela, za druhé duševně nesmírně rozčervena a za třetí nechtěje ji svými protidůvody nikterak dráždit.

«Dej Bůh, abyste nikdy nenara-

zila na žádné úskall, kde by se vaše naděje nadobro rozbily,« pravila a počala si upravovat lůžko na diváně. »Proč bychom se přely? Máme jistě cíl jediný, a to jest štěstí, trochu tepla lásky na místě této pouště. — Nepřála byste si noční kabátce?«

»Budete-li tak laskava,« odpovídala Medrická, které se hlava točila, a rty, čelo, oči pálily.

Když ji slečna Drahoňova podala bílý studený kabátek, vysvěkla si blůzu, kterou ji sestra Klára půjčila, aby nebyla ušněrována, a otrásla se chladem na celém těle. Její kulaté bílé ramě, její bílá plná šíje, tak obnažený a plný života, upoutaly pozornost slečny Drahoňové, a cosi jako chmura přelétlo po jejím čele, na kterém zahnízdila se první vráska. Napadla jí její vlastní slova, prve v proudu řeči pronesená: »Libezný, rozvířil květ na uloméné větvi.«

»Ach, tak mnou procházela zima,« pravila Medrická oblékajíc ten tuhý, studený kabátek. »a uvnitř mně všechno páli, jakoby mně srdce i duše hořely. Vy nemáte již matku, slečno?«

»Ne. Ztratila jsem ji před pěti lety a myslila jsem tehdy, že přijdu o rozum.«

»Ba, věřím vám. Bylo by to snadné,« mluvila Medrická zuby řekajíc, neboť ten její vnitřní žár s tím chladem zevnitřním vedl tuhý spor, jehož ona byla obětí. »Tak snadné! Co mně nyní zbývá? A proto ve mně ten vzor. Jen proto! Stokrát silněji cítím dnes tu křivdu, která se na nás páše. Ach, to to mnou lomcuje —«

»Lehněte si. Zbytečně jste se rozcílila — byla jsem nerozumnější než vy, měla jsem vás setřít!«

»Ono to přejde,« jsem takové prudké, horoucí strojení —«

»Dívka vlezla do postele, která byla tak studená a nehostinná, a zkržila ruce na prsou. Celé její tělo se otráslalo, jakoby jí vichr lomcoval. Náhle zvlhly jí oči, a po tváři skoulela se slza. Ihned po druhé, třetí. Pak vypukla v nové škálení, volajíc lítostivě:

»Má zlatá, drahá matinko, už tě nemám, už tě nemám!«

Při tom líbala vášnivě malý medailonek s podobiznou matčinou, který jí na hrdle visel. Slečna Drahoňova tichounce vyzníla své soukenné střížice bez podpatku, sloukla světlo a zabodila své hubené tělo do improvizovaného lůžka. Nechtěla Medrickou rušit v jejím pláči, který jí mohl být úlevou, jen tak jako mimovolně podotkla:

»Ztišete se, drahousku, ztišete se.«

Medrická však dlouho, dlouho ještě plakala. Vákol bylo úplně ticho jako v hrobu. Slečna Drahoňova patrně usnula, ale spala tak tichounce, že nebylo ani dech její slýšeti. Medrická naslouchala v tom tichu napjatě, a zmocnila se jí úzkost odumření, dusivé tíže, hrozné neurčitosti myšlenek. Hlava na poduškách se jí sklouzala, jak byly hladké, a v lůžku bylo jí dosud zima. Jak se jí myšlenky kalily, zazdalo se jí najednou, že ulehla někam do hrobu, který se může každou chvíli na ni sesypati a pohrbí ji na věky. Všecka vyžděšena, s hlavou těžkou, čelem rozpáleným, vymanila se z objekt tohoto divného lůžka a usedla na něm zase, složivši ruce malomyslně do klína. V tomto postavení se jí uvolnilo, cítila se aspoň volnou, jakoby setřásla se sebe nějaké okovy. Zkoušela, může-li vlnitouni volně rukama, nohama, hlavou — mohla. Netkvěla na ní nikde stopa toho hrobu, z něhož vylezla. Seděla pak bez myšlenky, bez pohnutí — ba zdálo se jí, že i srdce přestalo ji tlouci.

Když ráno slečna Drahoňova se probudila, nalezla ji na lůžku ležet ve spánku, ale jen tak převálenou, jakoby byla násilně spánkem přemožena, s bosyma nohama s postele vyslícma a jako k útoku připraveny.

II

Do Pulence vrátila se Medrická ve smutku, v černých šatech, které dodávaly celé její bytosti cosi tajemného a vážného, pak také cosi

neprístupného a přece neobvykle poutavého. Její obličej trochu pobledl, a oči zdály se býti větší. Nalezla vše nezměněno, vše stejné malounké, nepřístupné a dosti nehostinné. Byla však tak vzhroužena ve svou bolest a ve svou únavu duševní, jež u ní povstala následkem prudkých bojů a výbuchů, že nebyla s to zajímat se o nic a vpravovala se do svých povinností a do svého života vůbec s takovou apathii, že to vypadalo skoro jako zámýslnost nebo vnitřní zloba. Pokradmu vycházela první dny do školy, pokradmu se vracela a potom uzavírala se na klid, aby ji nikdy nepřepadl. Se starou Daškovou vyměnila několik slov, ale jen tak rychle, bez zvláštní intence, a bylo jí skoro milo, že ta ženština jeví k ní více nepřizné než účastenství. Namáhala se zatajit v sobě všechny proudy řeči i sdílnosti, a sotva že ji zapravila o smrti své matky, trochu se při tom zajíkáje, odbíhala zase, aby neviděla, že dusí v sobě pláč. Co bylo tě ženě po tom? Jak jí mohla porozumět? A po jejím zalu nebylo také nic Rábkovým, dětem ve škole — ba ani Bohuslavu Daškovu. Zanevřela na všechny, protože cítila nemožnost porozumění nebo pochopení. U Rábků sice namáhali se projevit ji soustrast náležitým způsobem, ale hned potom počali mluvit o tom, co se stalo před čtyřmi dny zde v Pulenci, a z toho bylo patrné, že ani z daleka postřehnouti nemohou, jak veliký obrat se udál s ní, právě jen s ní prodlením těch dnů, o nichž nehovořili, a které zůstávaly pro ně dny úplně vědními a bezvýznamnými.

Tak paní Rábková se zvláštním úsměvem lázala se jí, zdali opravdu měla u sebe návštěvu Bohuslava Daška, a je-li to příjemný muž. Medrická vzpomněla na onu návštěvu, jakoby se udála před deseti lety, a na to, je-li Dašek příjemným mužem, také nevěděla hned odpovídat.

»Ano, byl u mne, pokud se pamatuji,« odpovídala srašťujíc lehce čelo, »a myslím také, že je příjemný.«

»Mluvil se o tom velmi mnoho — to víte, Pulenci!«

»O čem?«

»O tom, že byl pozdě do noci u vás. Můj muž sám byl tím znepokojován, protože musel na to odpovídat —«

»— komu?«

»Co je vám to ohlno vědět? Na příklad Janu Daškovi, starostovi, Kluzákově atd. Zdejší lidé, to víte —«

»A co jim povídal? Nač se ho vlastně ptali?«

»Nu, je-li to dovoleno? Co o tom soudí? Nevzbudí-li to pohoršení?«

»To měl pan řídící skutečně veliké nesnáze —«

»Totiž nepřijemné! Potom vás Dašek Bohuslav doprovázel do Rozmyslova —«

»Ano, skutečně mě doprovázel.«

»A Pulenci měl novou látku k hovoru. Starý Daškov a křivožena se bez ustání, jakoby očekávala soudný den.«

»Proč se křivožena?«

»Jak jste nechápala! Co pak neměla k tomu dosti příčin, když Bohuslav Dašek seděl u vás do jedenácti a pak druhého dne doprovázel vás do Rozmyslova a vrátil se polo nemocen?«

»Co pak je nemocen?«

»To nechci říci, ale Dašková je tím vším více ustrašena, než kdyby umíral. To víte, strach má velké oči.«

Medrická zahleděla se do obličejů paní Rábkové bezvýznamně, jen tak, že se jí to nahodilo, a byla překvapena tím jejím širokým úsměvem, který se jí od ucha k uchu táhl a v němž celé dásné nahote bylo vidět. Působila na ni tak nepřijemně, že se vzchopila a poroučela se bez jediného slova objasnění nebo omluvy. Co jí bylo po těch lidech? Neměla s nimi pranic společného, a jí bylo úplně lhostejno, co o ní soudí. Nyní po smrti matčině cítila stokrát více, že je cizím pro ni vše, s čím se stykala, protože nikdo z těch lidí ne-

cítil její strasti, nedbal o její zájmy, a celá její duše byla jim vzdálena a cizí. Co jí tedy záleželo na nich? V jakém bodu se mohla s nimi sloučiti? Nebylo mezi ní a jimi žádné pásky. Pro ni vůbec byly všechny pásky zpřetrhány a k světu nepoutalo ji nic jiného než nutnost žít. Stala se pesimistickou a nedůvěřivou v takové míře, že se nedovedla ovládnouti. Ve škole hodlala říci dětem, jaké neštěstí jí stihlo, ale spatřivši jejich pohledy zvědavé na ni upjaté, tak natvrdlé, jaké jen děti mají, bezúčelné a skoro vyzývavé, rozhodla se i před nimi zatajit bolest svého srdce a vyúčtovat, jakoby se pranic nebylo přihodilo. I ty děti staly se jí vzdálenějšími, jakoby se mezi ní a jimi prohloubila propast, kterou nedovedla ničím vyplnit, a zbudovala přes ni jen chatrnou lávečku o jednom prknu, a ta lávečka slula — povinnost.

Vzpomínala neustále jasně na zvuk hlavy, dopadající na rakev matčinu, na hlas kněze, na vůni květin z věnců, na pláč Klárin, kterou k sobě muž vlnul, na nevímavé a lhostejné pohledy jejich dětí, jimž vše bylo nové, a které se jen rozčelovaly pláčem matčiným. Zvučela jí jasně dosud hlavou jednoduchá slova, tu a tam pronesená, hluk ulic pražských, vlastní pláč, tak že až dala co dělat, vše se před ní ztrácelo v šumu bolestných a mnohotvárných vzpomínek. Nejasně viděla, že její život vstupuje do nového období, a že to, co bývalo, pro ni nadobro zapadlo. Byla nyní úplně nezávislá, neměla k nikomu intimních povinností, ani ohledů, ani něžných závazků, a vše, co konala, konala jen pro sebe, pro své tělo, pro svou duši, a nikoho nebylo na světě, jenž by měl práva požadovati od ní nějaké úcty ze života jejího soukromého, a jenž by byla ochotna vysvětlovati záhyby své duše a city svého srdce. Zdálo se, že nemá ani citů nijačích, ani tužeb zvláštních, neboť celý její vnitřní život počínal od prvopočátku, rodil se teprve, a ona nevěděla o něm nic víc, než že v slabounkém oddechu v ní žije; s jakou silou, s jakými prostředky, o tom neměla ani tušení. Co bývalo, zmizelo. U ní počínal nový den, ale v takové neproniknutelné mlze zahalený, že i to bývalé i to přístí se v něm ještě ztrácelo.

Pohřeb matčin pohltil jedním rázem její úspory, a ona se vrátila bez groše do Pulence. Bylo nutno, aby chléb, maso, mléko atd. kupovala na úřer, což jí bylo dosti nepřijemné, neboť setkala se všude s nedůvěrou, se zdržlivostí a s velkomyslným úsměvem, který oslazoval suchá slova: »To nevadí. Vždyť nám slečna neutěče.«

Malé tyto její starosti, dotýkající se tak velice jejího účtující a pýchy, zajímaly ji po mnoho hodin denně, zjevující se jí jako pitvorné podobky ohavných skitkův a dotlačílec na ni jako roj včel. Nejvíce jí bylo nemilé, že mléko, vejce a chléb nemohla zaplatiti Daškovým, protože neurčitě tušila jejich nepřizné, nedůvěru, ba nenávisť, která se proti ní v rodině jejich zakorenila.

Tak viděla, která Apolena s Marií před ní přecháji dlouhými kroky pošuchující se při tom ve srozumění, starý Dašek velmi obřadně ji jednou pozdravil a Dašková vydávajíc jí mléko, chléb a vejce, měla obličej ještě rozpačtější než obyčejně, ale tyto rozpaky zdály se pocházeti z vědomí něčeho ukrytého, co musela utajit a o čem se obávala, že Medrická to přece postřehne. Dívka omlouvala se jí, že hned neplatí, hlasem trochu stísňeným, ale upřímným:

»Vydala jsem se z peněz, paní Dašková. Nemohla jsem žádati, aby však všechno sám platil, bylo by to nesrozumitelné ode mne. A pak byla jsem tak povděčná, že jsem mohla matince prokázati poslední vděk za všechno.«

»Nu, nu, nu. Není tak zle, není tak zle.«

»Až po prvním, paní Dašková.«

»Není tak zle.«

Medrickou napadlo, vlastně pojala ji zvláštní nevysvětlitelná touha, vyměnit se starou Daškovou několik srdečnějších slov, dotknouti se

ORAVSKÉ MÚZEUM
P. O. HVEZDOŠLAVA

její ruky, polídlí ji do očí a říká jí, že smrt matčina je pro ni krutou ranou. Stalo se to poprvé od jejího návratu z Prahy, že zalila ji tužba sdílnosti a potřeba laskavého, srdečného slova. A právě stará Dašková připadala jí tak blízká, jakoby Bůh sud' za jakých okolností osvětlila se byti ji upřímnou přítelkyní. A ono jich zatím nebylo.

»Jsem dosud jako ve snách,« pravila měkkým svým hlasem, který dovedl tak elektrisovat. »A tisíckrát ubož! se teď vidím.« Stará Dašková zavírala maloučnou komoru, v níž měla zásoby, a neodpovídala hned.

»Vy se zlobíte na mne, paní Dašková?« tážala se Medrická majíc srdce sevřeno a zároveň pocituje stud nad touto otázkou.

»Kde pak! Co pak je mně po všem. Mám jiné starosti v hlavě — docela jiné starosti.« Medrická touto odpovědí cítila se uražena i dojata, tak že neměla síly děle tou ženštinou se zabývat. Kromě toho ona sama proklouzla kolem ní a neohlédnuvši se vešla do světnice.

Za to jednoho dne v poledne uslyšela na půdě hlas Paboučekův, různý praskot a šumot a volání zvláštním směrným způsobem: »Čičičiči! Macičku! Macičku! To je safienská kotě — a pryč a pryč docísta.«

Pootvřela dveře a viděla Paboučka, jak šfárá ve všech možných koutech, slyšá se a natahuje, mumle a líní jako pravý medvěd. V též okamžiku proklouzlo do světničky těsně vedle jejích nohou maloučinké kotátko moraté a skrylo se pod postel. Medrická je sice pozorovala, ale chtěla dříve vědět, proč ten Pabouček tak zoufale si počíná.

»Co hledáte, Paboučku?« tážala se hlasitě, aby její otázka došla. Pabouček byl právě sehnut a prutem šfárál pod truhlou. Na otázku divně pomalu se vzhoupil, utíel si rukávem nos a odpovídal skoro v rozpacích:

»E, hledám kočičku — moratou kočičku. Vyběhla za paní Daškovou a fuč -- už je pryč. Kde, to sám Bůh ví. Mám tam pro ni kaši s máslem na rendlíčku — takovou kašičku dobrou. — Sáfienké kotě nevděčné!«

»A to je vaše kočka?«

»Inu, bodejť že moje. « Kotě je to ještě. Mam ho už deset dní a namlulo se po ten celý čas — namlulo se — až dnes u čerta. «

»Kde jste ho vzal, Paboučku?«

Pabouček se přiblížil a tážal se pohybuje zvolna svými tlustými rty: »Co povídá, slečinko?«

»Kde jste vzal to kotě?« zvolala Medrická znova hlasitě.

»Co pak vím? Najednou leželo na štruksu, jakoby s nebe spadlo. Daškova kočka skotná nebyla, tak odkud přišlo? A bylo prece tam. Takhle schoulené (Pabouček se celý zkrivil, hlas jeho nabyl zvlášť něžného a mazlivého tónu), hlavíčka ležela takhle, pracičky takhle. Já beru štruksu, a ono se jen protáhlo, jakoby bylo doma na pelišku. Vezmu ho za ouško, zatlupu jím — to se rozumí, jak asi zatlupu s takovou nudličkou — a ono počne příst, natahne se na zadek, všechny nohy vzhůru, přimhouří oči a tak leží a chápá po mé ruce. Kde pak jsi se tu vzalo, darebáku? ptám se a zalehtám ho na bříšku. A ono pěkně do klubíčka, prst mně chytlo, začalo kousat — nudle — a pak prst můj cucat! Poznal jsem, že má apetit a dal jsem mu drobet mléka vlažného. Ono hned ržavý trháček do mléka, jazyčkem mlask, mlask, a bylo moje. Vždyť se mnou jí, se mnou spí, se mnou šije, a když ne jinde, takhle do tyru, jak jsem sehnul, se mně schoulí a pořád vr, vr, vr, jako kolovrat.«

»Tak pojďte sem, Paboučku,« pravila Medrická usmívajíc se dobořešně a tak zvlášť jemně, »vaše kotě vběhlo ke mně. Nu, pojďte dál, pojďte dál. Z půdy to sem ještě fouká. Je zde někde pod postelí. Počkejte, já vám je vytáhnou.«

»A to teď, slečinko, teď vběhlo?« tážal se Pabouček zavíraje za sebou úzkostlivě i pečlivě dveře.

»Jen teď,« odpovídala dívka a lehla celým svým tělem na zem, aby kotě dosáhla. To se dělo přimknuto k zadní noze postele, a když po něm vztáhla ruku, zvedlo pracičku a počalo si s její rukou hrát. »Jdi ty, mrňouse,« pravila ona něžně i šťastně zároveň. »Jen polez — polez, rozpusto.«

Chopila je za pracičku a vytáhla ven.
(Pokračování.)

Z básní Jana Rokyty.

DUŠE ZEMŘELÝCH.

Můj bratr ubohý dvě dlouhá léta žil; z nás každý, kudy krok, s brv tajně slzu stíral, když žil, jak stínem jen se vleče, kostra živá, jak vše kol vpíjeji ta jeho očka sivá...

Jak zraky horečně na našich lpěly lících! Snad chtěl, by otiský se v duše zřetelných, by jejich obrazy tam utkvěly, až shasne ten život mladistvý a snívá oko krásné.

Tak celé okolí své ziznivým plí zrakem, i nebe s křivkami, v něm křeslenými ptákem, i slunce, planoucí v něm jak bůh dávné slávy, i stromy, klasy, květ a úzké stužky trávy.

Byl duše mystická. Ač skorem ještě dítě, duch jeho v hloubání již polapil se sítě; sedával bez hlesu, zrak v prázdnu dalku vnořen, a hledal v bezednu kdes věčných záhad kořen.

Jak oblíčený mu plál, již utropaním síný, v němž viděl jsme již ho mliat smrti stíny, když o životě snil, jež změnil za svůj krátký, kam všichni, všichni jdem, však nikdo, nikdo zpátky!

»Až umru,« říkával — ta slova srdce rvala — »ó, neteskněte pak, mé tělo smrt že vzala, ó, nenatkejte! Kde žil, tam duch se vrací, jak v probuzený kraj na jaře tažní ptáci...«

— A odešel... Tak shas', jak dechem větru svice, ve smrti úsměvu stínula vpadlá líce, já s hrůzou musel zít, hrud' jak je strašně klidná a v tváři duše zár že navždy shasla vlídná...

Hrob sněhem po čtvrté již zapad'. Na něj patře se ptám, zrak slzi pln: Kam odešel jsi, bratře? Tvé tělo země část — kde však dřív tvoje duše? Zda pravdou, v mystika co říkával jsi tuše?

Zda duch tvůj přichází ze země stínů ke mně, mých skřání polibkem by doteknul se jemně?... Snad, na té vzpomínka když, účel mé se tlačí, to, bratře, duše tvé je lehké křídlo ptačí?

Snad, ve snách když tě zřím tak tiše jít a skromně, to přišla duše tvá, již zastesklo se po mně? A pak, když volá den nás k životu a k práci, snad duše tvá se zas v kraj smutný stínů vrací?

A dořít naposled tvůj stín snad přijde němý, až mrtev poslední z nás bude klesat k zemi, by ovděl jej v kraj, kde smutné háje šumí, kde duše zemřelých své věčné předou dymy.

kde slunce není zář — jen chladný přívít júní, kde ptáci nepějí — jen smutné lkají struny, kde květy mají dech, jak čerstvé zryté hroby, kde není noc, dnů a let, kde není doba...

PELARGONIE.

Dům tichý a v něm tiché okno vím; vždy po snech noci slunce zrak tam čistý zřít v rudé květy pelargoním a líbá jejich velké, měkké listy.

Pak dívka, rovna bílé liliji, jich koře zalívá, květ sama svěží — v sametu listů pelargonii dýmá čerstvé rosy měkce leží.

Pak ponořeny v těžké vůně sen (květiny o čem sní, zda lidé zvědí?) jsou stále samy; smutným okem jen nebožka bába na ně z rámu hledí.

Až k večeru se vzbudí jejich květ a v údivu se všecken rozkolíbá, za terčí jejich listů když, můj ret nebožky báby hezkou vnučku líbá.

Pak zase oddají se dumám svým, a sen když se i v modré oči vrkádá, zas bába jen zřít k pelargoním, a šepce: »Jako když jsem byla mláda!«

Dám tichý a v něm tiché okno vím; vždy po snech noci slunce zrak tam čistý zřít v rudé květy pelargoním a líbá jejich velké, měkké listy.

ČTYŘI ŽENY.

V noci, v čas, kdy zné se chýlí (nevím, jak mi hvězda stíla, zda mně svítil měsíc bílý), rodička mně život dala.

Pozvedl jsem číši mládí; ó, cos velkého já svedl! — V srdce žema vstoupila kradí — v číši skanula kapka jedu.

Přesla léta, jiná žena, mlá jako úsměv ranní, niva když plá porosena, přinesla mně požehnaní.

A kde se má cesta tratí na západě do daleka, holé, smutné na souvrati: žena — Smrt — již na mne čeká...

Břetislav a Jitka.

Episoda z univerzitního života starodávného.
Napsal Dr. Zikmund Winter.

Byli dnové psi. Dies caniculares. Špatné a kostrbaté dláždění pražské sálalo oheň, strážky uličné, pokud nebyly vyschlé docela, zbytkem svých všelijakých obsahů smrděly pronikavě, nesnesitelně. Po ulici mrtvo, a ukázal-li se v tomto dusném odpolední člověk na ulici, šel líně, jakoby ho strkal. V dělnicích a v krámech umdlévající kladiva tloukla přestávkami delšími a delšími. Zebračka, která dosti dlouho vydržela ležeti na slámě před koleji Karla IV., teď odšourala se na podsah v tarmak, a když ji žid odtamtud něčím jazykem hnál, sebravši s námahou lože své dovlékla se několika kroky přes ulici do samé koleje císaře, kdež za vraty byl chládek. Odtud ji mydlářka nevyhnala, poněvadž nad stolem svým dřímala, noseem ob chvíli tukajíc směrem k prsoum.

Všude mrtvo. Ale ne! ne všude. Nahoře v koleji in stuba Saxonum mrtvo není. Naopak.

Kdykoli se otevrou dveře, pekelný řev zmatených hlasů vyrazí. Kdybychom oběhli kolejni kapli starobylo a přibrali se k rezníckému trhu sobotnímu (nynější ovocný), slyšeli bychom pekelný řev zmatených hlasů až do ulice. Mohli bychom postihnouti po některém pátrání, že chvilmi se hlasové zase ztišují, ale chvilmi znova propukají. Jsou to hlasy mladé, zvonivé, vysoké, i hlasy hluboké, mrzuté, basové, vysmlené přičiněním pražských domů pivovárských.

Hej! tady neveliký scholaris vleče s druhým nevelikým kolegou, od Goliášů z rohu

